

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena na
teritoriji bivše Jugoslavije od
1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-T
Datum: 28. oktobar 2010.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 28. oktobra 2010.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTJEVU TUŽILAŠTVA ZA PRIHVATANJE DOKAZNOG
PREDMETA BEZ POSREDSTVA SVJEDOKA NAKON SVJEDOČENJA
MAJORA THOMASA**

Tužilaštvo

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi

g. Radovan Karadžić

Branilac u pripravnosti

g. Richard Harvey

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "Zahtjevu tužilaštva za prihvatanje dokaznog predmeta bez posredstva svjedoka nakon svjedočenja majora Thomasa", podnijetom 7. oktobra 2010. godine (dalje u tekstu: Zahtjev), i ovim donosi odluku po njemu.

I. Osnovni podaci i argumentacija

1. Svjedok major Fransis Roy Thomas svjedočio je u ovom postupku 15. i 19. septembra 2010. godine. Tokom njegovog svjedočenja u spis su uvršteni izvještaji o stanju koje je sastavilo 16 vojnih posmatrača Ujedinjenih nacija (dalje u tekstu: UNMO) i u kojima se navode opšta područja, po nazivu mjesta i/ili koordinati, gdje su pripadnici UNMO-a primijetili granatiranje u Sarajevu i oko grada. Majoru Thomasu tužilaštvo je pokazalo i mapu Sarajeva s unijetim oznakama, za koju je on potvrdio da tačno prikazuje koordinate iz odgovarajućih izvještaja UNMO-a o stanju i koja je uvrštena u spis kao dokazni predmet P1560, u vezi s čim optuženi nije uložio prigovor.¹

2. Tužilaštvo u Zahtjevu predlaže da se prihvati "zbirka od [15] osnovnih mapa Sarajeva s oznakama koje zorno odražavaju podatke iz dnevnih izvještaja sarajevskog UNMO-a o stanju ", koja je u elektronskom sistemu vođenja suđenja u cijelosti sadržana u jedinstvenom dokumentu i kojoj je na osnovu pravila 65ter dodijeljen broj 22975.² Tužilaštvo tvrdi da su mjesta i/ili koordinate iz u spis uvrštenih izvještaja UNMO-a o stanju obilježeni na tih 15 mapa po istoj onoj metodi koja je upotrijebljena prilikom unošenja informacija na mapu predloženih majoru Thomasu u sudnici, uvršteni u spis kao dokazni predmet P1560.³ Tužilaštvo traži da se prihvati dokazni predmet kojem je na osnovu pravila 65ter dodijeljen broj 22975, tvrdeći da će te mape "pomoći Vijeću da

¹ Fransis Roy Thomas, pretres, T. 6804-6805 (15. septembar 2010. godine).

² Zahtjev, par. 1-2.

³ Zahtjev, par. 3.

shvati šta impliciraju informacije iz izvještaja o stanju" i da su one "direktno relevantne za tezu tužilaštva u vezi s granatiranjem civila i civilnih objekata u Sarajevu."⁴

3. Optuženi je 11. oktobra 2010. godine dostavio "Odgovor na Zahtjev za prihvatanje dokaza bez posredstva svjedoka: Thomasovo svjedočenje" (dalje u tekstu: Odgovor), u kojem se protivi tome da se dokument kojem je na osnovu pravila 65ter dodijeljen broj 22975 uvrsti u spis iz dva razloga: i) zbog propusta da tužilaštvo o tome dostavi obavještenje, budući da mapa za koje se sada traži da budu prihvaćene nema ni na spisku dokaznih predmeta koje je tužilaštvo sastavilo na osnovu pravila 65ter ni na spisku dokaznih predmeta za koje je tužilaštvo obavijestilo da će biti korišteni prilikom svjedočenja majora Thomasa;⁵ i ii) zbog ograničene relevantnosti predloženih dokaza zato što mape, "zbog korištenja koordinatnog sustava, prikazuju šire područje od onog doista zahvaćenog granatiranjem."⁶

4. Tužilaštvo je 13. oktobra 2010. godine, nakon što mu je odobren zahtjev za ulaganje replike, uložilo "Repliku tužilaštva na Karadžićev odgovor na Zahtjev za prihvatanje dokaza bez posredstva svjedoka: Thomasovo svjedočenje" (dalje u tekstu: Replika),⁷ u kojoj tvrdi da je optuženi bio "dovoljno obaviješten o popratnim kartama" budući da "one jednostavno zorno prikazuju informacije sadržane u dokaznim predmetima tužilaštva, uz korištenje metode koja je primijenjena i tokom glavnog ispitivanja *viva voce* majora Thomasa".⁸ Tužilaštvo napominje da je karta koja je prihvaćena tokom svjedočenja majora Thomasa bila uvrštena u prvobitni spisak dokaznih predmeta tužilaštva na osnovu pravila 65ter i da je optuženi 7. septembra 2010. godine obaviješten da je to dokazni predmet koji će biti korišten tokom svjedočenja majora

⁴ Zahtjev, par. 4.

⁵ Odgovor, par. 1. V. takođe Konačno obavještenje tužilaštva u vezi s dokumentima koji će biti korišteni za svjedoka Thomasa (KDZ108) s Dodatkom A, 7. septembar 2010. godine (dalje u tekstu: Konačno obavještenje tužilaštva na osnovu pravila 65ter (Thomas)", V. takođe Obavještenje tužilaštva u vezi s podnošenjem pismenog svjedočenja na osnovu pravila 92ter s Dodatkom A: svjedok Fransis Roy Thomas (KDZ108), 18. juni 2010. godine.

⁶ Odgovor, par. 2.

⁷ Zahtjev tužilaštva za odobrenje radi ulaganja replike na Karadžićev odgovor na Zahtjev za prihvatanje dokaza bez posredstva svjedoka: Thomasovo svjedočenje, 12. oktobar 2010. godine. Vijeće je usmeno odobrilo zahtjev tužilaštva, v. pretres, T. 7775 (12. oktobar 2010. godine).

⁸ Replika, par. 1. V. takođe Replika, par. 2-3.

Thomasa.⁹ Tužilaštvo dalje ističe da je činjenica da "mape možda 'prikazuju šire područje od onog doista zahvaćenog granatiranjem' irelevantna za pitanje prihvatanja".¹⁰

II. Mjerodavno pravo

5. U skladu s pravilom 65ter(E)(iii) Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik), tužilaštvo mora dostaviti spisak dokaznih predmeta koje namjerava da predloži tokom suđenja unutar roka koji odredi pretpretresni sudija, a najkasnije šest sedmica prije pretpretresne konferencije. Kako je Vijeće ranije napomenulo "[a]ko tužilac zatraži dodavanje nekih stavki na svoj spisak dokaznih predmeta poslije isteka roka od šest sedmica prije pretpretresne konferencije, Pretresno vijeće može odobriti to dodavanje primjenjujući svoje diskreciono ovlaštenje da rukovodi sudskim postupkom i ako se uvjerilo da je to u interesu pravde."¹¹ Vijeće je te uslove dalje razjasnilo u svojoj Odluci po Drugom zahtjevu tužilaštva za odobrenje da izmjeni svoj spisak dokaznih predmeta na osnovu pravila 65ter (Mladićevi dnevnic), donijetoj 22. jula 2010. godine. Vijeće se poziva na relevantne paragrafe iz te odluke.¹²

6. Vijeće podsjeća da je 8. oktobra 2009. godine, nakon što su tužilaštvo i optuženi iznijeli svoje argumente, izdalo Nalog u vezi s procedurom za vođenje sudskog postupka (dalje u tekstu: Nalog u vezi s procedurom), u kojem je navelo niz smjernica "za regulisanje izvođenja dokaza i vođenje postupka" kako bi se osiguralo "da suđenje bude pravično i ekspeditivno [...] uz puno poštovanje prava optuženog i dužnu brigu o zaštiti žrtava i svjedoka."¹³

7. Prihvatanje dokaza bez posredstva svjedoka je praksa koja je uvriježena u jurisprudenciji Međunarodnog suda.¹⁴ Kako je Vijeće navelo u Nalogu u vezi s

⁹ Replika, par. 2. V. takođe Konačno obavještenje tužilaštva na osnovu pravila 92ter (Thomas), Dodatak A, str. 11.

¹⁰ Replika, par. 4.

¹¹ Odluka po Drugom zahtjevu tužilaštva za odobrenje da izmjeni svoj spisak dokaznih predmeta na osnovu pravila 65ter (Mladićevi dnevnic), 22. jul 2010. godine (dalje u tekstu: Odluka po Drugom zahtjevu na osnovu pravila 65ter), par. 7; Odluka po Zahtjevu tužilaštva za odobrenje da podnese dopunu spiska dokaznih predmeta na osnovu pravila 65ter, 18. mart 2010. godine, par. 7.

¹² V. Odluka po Drugom zahtjevu na osnovu pravila 65ter, par. 7-9 (fusnote izostavljene).

¹³ Nalog u vezi s procedurom, par. 6, odnosno 1.

¹⁴ Odluka po Prvom zahtjevu tužilaštva za prihvatanje dokaznih predmeta bez posredstva svjedoka, 13. april 2010. godine, par. 5 (fusnote izostavljene).

procedurom), "[s]trana koja zatraži prihvatanje dokaza bez posredstva svjedoka u zahtjevu će: i) dati kratak opis dokumenta za koji traži da bude uvršten u spis; ii) jasno naznačiti relevantnost i dokaznu vrijednost svakog dokumenta; iii) objasniti kako se taj dokument uklapa u tezu te strane, i iv) navesti pokazatelje autentičnosti tog dokumenta."¹⁵ Osim toga, Vijeće je jasno naglasilo da će "podnošenje podnesaka bez posredstva svjedoka svesti na najmanju moguću mjeru".¹⁶

8. U svojoj Odluci po Prvom zahtjevu tužilaštva za prihvatanje dokaznih predmeta bez posredstva svjedoka donijetoj 13. aprila 2010. godine (dalje u tekstu: Odluka po Prvom zahtjevu za prihvatanje dokaznih predmeta bez posredstva svjedoka), Vijeće je ponovo istaklo da "[d]alji uslov za prihvatanje dokaznih predmeta bez posredstva svjedoka je da 'strana podnosilac mora da bude u stanju da pokaže, jasno i konkretno, gde i kako svaki dokument odgovara predmetu'".¹⁷ Dakle, iako "[d]okaz može biti prihvaćen bez posredstva svjedoka ako su ispunjeni uslovi iz pravila 89(C)",¹⁸ čak i kada su "odredbe ovog pravila ispunjene, Vijeće ima diskreciono pravo u pogledu prihvatanja dokaza, između ostalog na osnovu pravila 89(D), koje predviđa da ono može izuzeti dokaz ako potreba da se obezbijedi pravično suđenje uveliko nadmašuje njegovu dokaznu vrijednost".¹⁹

III. Diskusija

9. Ovo Vijeće je odobrilo prihvatanje samo onih dokaznih predmeta o kojima su optuženi i Vijeće obaviješteni na osnovu spiska dokaznih predmeta na osnovu pravila 65*ter* ili za koje je zatraženo i dobiveno odobrenje za dodavanje na spisak. Na tužilaštvu je da pokaže valjan razlog za svaki eventualni takav zahtjev za dodavanje neke stavke na spisak dokaznih predmeta na osnovu pravila 65*ter* i da pokaže relevantnost i značaj

¹⁵ Nalog u vezi s procedurom, Dodatak A, par. R.

¹⁶ Nalog u vezi s procedurom, Dodatak A, par. R.

¹⁷ Odluka po Prvom zahtjevu za prihvatanje dokaznih predmeta bez posredstva svjedoka, par. 6 (fusnote izostavljene).

¹⁸ Odluka po Prvom zahtjevu za prihvatanje dokaznih predmeta bez posredstva svjedoka, par. 5 (fusnote izostavljene).

¹⁹ Odluka po Prvom zahtjevu za prihvatanje dokaznih predmeta bez posredstva svjedoka, par. 5.

stavke za koju traži da se doda na spisak.²⁰ Vijeće mora "pažljivo odvagati eventualne izmjene tužiočevog spiska dokaznih predmeta u odnosu na adekvatnu zaštitu prava optuženog. To znači da se pretresno vijeće mora uvjeriti da je o izmjenama spiska dokaznih predmeta u toj fazi postupka optuženom pruženo dovoljno obavještenje i da one ne utiču direktno na njegovu mogućnost da se pripremi za suđenje".²¹

10. Vijeće napominje da se predloženi dokazni predmet (kojem je na osnovu pravila 65ter dodijeljen broj 22975) ne nalazi na revidiranom spisku dokaznih predmeta tužilaštva na osnovu pravila 65ter od 19. oktobra 2009. godine, niti tužilaštvo u svom Zatjevu traži odobrenje za dodavanje dokumenta tom spisku. Tužilaštvo tvrdi da mape koje sačinjavaju ponuđeni dokazni predmet "ne sadrže nikakve informacije koje nadopunjuju izvještaje o stanju uvrštene u spis posredstvom majora Thomasa",²² čime, čini se, sugeriše da one ne predstavljaju nezavisne dokazne predmete koji bi se trebali nalaziti na spisku dokaznih predmeta na osnovu pravila 65ter. Međutim, to nije ni jasno argumentirano niti je uvjerljivo. Relevantni izvještaji UNMO-a o stanju uvršteni su u spisak dokaznih predmeta tužilaštva na osnovu 65ter i major Thomas je govorio o njima u svojoj objedinjenoj verziji izjave od 13. maja 2009. godine. Jedna mapa je takođe uvrštena u spisak dokaznih predmeta na osnovu pravila 65ter i na koncu prihvaćena kao dokazni predmet P1560. Ostalih 15 mapa je takođe trebalo biti navedeno u spisku dokaznih predmeta na osnovu pravila 65ter kako bi se optuženi primjereno obavijestio o tome da tužilaštvo namjerava da ih ponudi na usvajanje. Ako su mape sastavljene ili dostavljene tužilaštvu nakon što je ono već predalo svoj spisak na osnovu pravila 65ter, trebalo je zatražiti odobrenje za njihovo dodavanje. Vijeće, međutim, napominje da je datum koji je obilježen na tih 15 mapa 15. oktobar 2010. godine, što sugeriše da su mape sačinjene (vjerovatno od strane tužilaštva) nakon iskaza svjedoka. Vijeće ne smatra da je to prihvatljiva praksa, jer tužilaštvo mora posjedovati sve dokazne predmete koje namjerava predložiti na usvajanje putem nekog svjedoka prije iskaza tog svjedoka, ili barem tokom njegovog iskaza, i o tome obavijestiti optuženog, kako bi mu dalo priliku da odgovori i unakrsno ispita svjedoka o tim dokazima, ako se on za to odluči.

²⁰ Odluka po Drugom zahtjevu na osnovu pravila 65ter, par.7.

²¹ Odluka po Drugom zahtjevu na osnovu pravila 65ter, par. 7 (fusnote izostavljene).

²² Replika, par. 3.

11. Iako Vijeće shvata da je tužilaštvo možda željelo da uštedi vrijeme u sudnici tako što sa svjedokom nije razmotrilo svih 15 mapa, takva ušteda u vremenu bila je krajnje ograničena i poništio ju je vrijeme koje su sad strane u postupku i Vijeće morali potrošiti izvan sudnice u vezi s ovim Zahtjevom.²³ Mada je tužilaštvo tokom iskaza majora Thomasa najavilo da namjerava da, "bez posredstva svjedoka, za svaki izvještaj o stanju dostavi po jedan dokazni predmet odnosno mapu" i mada na to tada nije uložena nijedan prigovor, ni optuženi ni Vijeće nisu tada mogli shvatiti da se predložene mape ne nalaze na spisku dokaznih predmeta tužilaštva na osnovu pravila 65ter.²⁴

12. Osim toga, na strani koja traži prihvatanje dokaza bez posredstva svjedoka je da "jasno naznači relevantnost i dokaznu vrijednost svakog dokumenta [i navede] pokazatelje autentičnosti tog dokumenta."²⁵ Na osnovu informacija koje je tužilaštvo dostavilo, Vijeće se nije uvjerilo da mape iz dokaznog predmeta kojem je na osnovu pravila 65ter dodijeljen broj 22975 imaju značajnu dokaznu vrijednost. Budući da optuženom nije dostavljeno obavještenje, Vijeće konstatuje da dokaznu vrijednost mapa znatno nadmašuje potreba da se obezbijedi pravično suđenje i stoga ih neće prihvatiti.

IV. Dispozitiv

13. Iz tih razloga, Pretresno vijeće, na osnovu pravila 89 Pravilnika, ovim **ODBIJA** Zahtjev.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleski tekst mjerodavan.

²³ Vijeće napominje da bi najučinkovitiji način dostave mapa bio da su se mape pripremile prije iskaza svjedoka, da se svjedoku omogući da ih pregleda, a u sudnici od svjedoka jednostavno zatraži da potvrdi da li one tačno prikazuju informacije iz izvještaja UNMO-a o situaciji. Tako bi se optuženom dala prilika da o tome unakrsno ispita svjedoka, ako je to želio, i to u sudnici ne bi oduzelo mnogo vremena.

²⁴ Pretres, T. 6805 (15. septembar 2010.)

²⁵ Nalog u vezi s procedurom, Dodatak A, par. R.

/potpis na originalu/

sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 28. oktobra 2010.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]